

Ramowy program adaptacji dzieci uwzględniający aktywny udział rodziców w Zespole Żłobków Miejskich w Rybniku

Adaptacja w żłobku oznacza konieczność przyzwyczajania się do nowego otoczenia, nowych osób i rutyny dnia. Istotne jest zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa, zarówno przez personel żłobka, jak i rodziców. Dziecko potrzebuje wsparcia i zrozumienia, aby przejść przez ten okres bez większych trudności. Udział rodziców w procesie adaptacji dziecka w żłobku ma podstawowe znaczenie dla prawidłowego jej przebiegu. Opiekunowie prowadzą proces adaptacji dziecka przy ścisłej współpracy z rodzicami. Podstawowym celem procesu adaptacji jest umożliwienie dziecku zdobycia zaufania do nowego otoczenia oraz stworzenie więzi z opiekunem przy współpracy z rodzicami.

Ramowy program adaptacyjny obejmuje adaptację wstępną i wrześniową lub związaną z pierwszym miesiącem pobytu dziecka w żłobku.

I. Adaptacja wstępna

- Adaptacja wstępna oraz przygotowywanie dziecka do pójścia do żłobka powinno trwać minimum dwa miesiące przed rozpoczęciem adaptacji wrześniowej, optymalnie trzy miesiące lub dłużej. Adaptacja wstępna i przygotowanie dziecka w domu powinny opierać się przede wszystkim na systematyczności w realizacji założonych działań oraz wprowadzanych stopniowo zmian.

1. Warsztaty adaptacyjne dla rodziców - spotkanie informacyjne dla rodziców po zakończonym procesie rekrutacji do Zespołu Żłobków Miejskich – organizowane w miesiącu czerwcu.

- Proces adaptacji rozpoczyna się od spotkania warsztatowo - informacyjnego dla rodziców prowadzonego przez dyrektora i przyszłych opiekunów wyznaczonych przez dyrektora.
- Rodzice zostają zaproszeni na spotkanie w formie przyjętej zwyczajowo w żłobku – rozmowa telefoniczna z telefonu służbowego i / lub informacja przekazana w formie elektronicznej – z adresu służbowej poczty : zlobek@miastorybnik.pl .

Wspólne przygotowania do pójścia do żłobka :

- Organizacja opieki przez inne osoby tak , by dzieckiem zajmował się ktoś inny niż tylko mama i tata. Ważne, by dziecko pozostawało pod opieką w domu lub poza nim z osobami, które zna i którym ufa;

- Wypracowanie przez rodziców w sobie pozytywnego nastawienia do żłobka, zaakceptowanie sytuacji pozostawienia malucha pod opieką opiekunów w żłobku;
- Wprowadzenie dziecka w świat żłobka poprzez opowiadanie o żłobku, czytanie i oglądanie z nim książeczek o żłobku, budowanie pozytywnego obrazu żłobka u dziecka, opowiadanie o tym, że dziecko w żłobku przebywać będzie z cioćkami bez mamy i taty;
- Przyzwyczajanie dziecka do rytmu dnia żłobka (pory posiłków, snu – zbliżone do harmonogramu dnia żłobkowego). Po starcie żłobkowym należy zachować wdrożony rytm dnia także w weekendy;
- Rozwijanie samodzielności dziecka. Im dziecko będzie bardziej samodzielne, tym pewniej będzie czuło się w żłobku.

2. Dzień Adaptacyjny dla rodziców z dziećmi - ok dwu – trzygodzinne spotkania organizowane ostatniego dnia roboczego w miesiącu sierpniu.

- Spotkanie może mieć formę grupową lub odbywać się indywidualnie z poszczególnymi rodzicami lub też przybrać formę mniejszych grup. Na spotkaniu rodzice poznają zasady działania żłobka, przestrzeń żłobka, przyszłe sale dziecka oraz otrzymują informacje w jaki sposób mogą przygotować dziecko do żłobka w domu. Przedstawiony jest również program adaptacji wrześniowej.
- Rodzice aktualizują „Ankiety informacyjną o dziecku”, by przekazać podstawowe informacje o rozwoju i potrzebach dziecka. Bardzo ważne jest rzetelne wypełnienie karty oraz przekazanie opiekunkom wszelkich informacji na temat dziecka (jego stanu zdrowia, przyzwyczajień, samodzielności, potrzeb, diety).

3. Dzień Adaptacji śródrocznej :

- W okresie poprzedzającym adaptację w pierwszym miesiącu pobytu, dziecko przychodzi do żłobka wraz z rodzicem lub bliską osobą z rodziny na zajęcia do żłobka. Zajęcia polegają na zabawach organizowanych przez opiekunki/ów. W tym czasie dziecko poznaje przede wszystkim otoczenie żłobka oraz opiekunki/ów. Zajęcia sprzyjają integracji dzieci i rodziców oraz opiekunek/ów.
- Dziecko ma możliwość poznania nowego środowiska w bezpiecznych warunkach. Rodzic w trakcie zajęć umożliwia dziecku przede wszystkim poznanie i oswojenie się z opiekunami. Zajęcia mogą być również realizowane w formie odwiedzin w ogrodzie żłobkowym w wyznaczone dni.

II. Adaptacja wrześniowa lub w pierwszym miesiącu pobytu dziecka w żłobku (optymalny czas trwania – dwa tygodnie)

1. Etap wstępny

- Rodzice pomagają wybrać dziecku ulubioną przytulankę, ulubioną zabawkę czy pieluszkę, którą zabierze do żłobka.
- Rodzice otrzymują informację o szafce dla dziecka w szatni. Opiekun wraz z rodzicem pokazuje to miejsce dziecku. W szafce umieszczone zostają rzeczy przyniesione w ramach wyprawki.

2. Pierwszy tydzień adaptacyjny (dzieci przychodzą wg. ustalonego grafiku)
Skrócony pobyt – 3 godziny dziennie

- W tej fazie rodzice nie przebywają już z dzieckiem w żłobku, dzieci przychodzą według ustalonego grafiku adaptacji lecz pozostają w kontakcie telefonicznym na wypadek, gdyby potrzebna było ich pomoc, by uspokoić dziecko.
- Dzieci przychodzą o jednakowej porze dnia , razem z opiekunkami biorą udział w powitankach (jeśli w grupie są starsze dzieci – witają te nowo przybyłe).
- Adaptacja dzieci nowo przyjętych w grupach starszych w których przebywają dzieci uczęszczające już do żłobka może przybrać formę uzależnioną od warunków organizacyjnych w danej grupie.
- Przez pierwsze dwa tygodnie najważniejsze jest aby dziecko zrozumiało, że rodzic zawsze po niego wróci. Sugerowane działania mają na celu zminimalizowanie stresu zarówno u dzieci jak i rodziców

4. Drugi tydzień adaptacyjny (dzieci przychodzą wg ustalonego grafiku)
Skrócony pobyt – 5-6 godzin dziennie

- Ze względu na intensywność doświadczeń i nowości dla dziecka, w pierwszych tygodniach września wskazany jest krótszy pobyt według ustalonego grafiku w żłobku i stopniowe wydłużanie pobytu.
- W czasie drugiego tygodnia adaptacji dzieci zostają na drzemkę razem ze swoją ulubioną przytulanką, pieluszką, kocykiem itp.
- Okres adaptacji jest zakończony, jeśli dziecko akceptuje opiekuna jako osobę, której można zaufać i wprawdzie może protestować przeciw odejściu mamy lub taty, ale potem daje się uspokoić i bawi się w dobrym nastroju.

5. Narzędzia wykorzystywane w czasie adaptacji:

- Ankieta informacyjna o dziecku,
- Karta informacyjna postępowania z dzieckiem przewlekłe chorem,
- Indywidualny program pobytu dzieci o specjalnych potrzebach uwzględniający ich możliwości,
- Obiekty zastępcze i ulubione zabawki,
- Rytm dnia w grupie formie obrazkowej lub zdjęciowej (grupy starsze)
<https://panimonia.pl/2016/10/22/plan-dnia-przedszkolaka-obrazki-do-pobrania/>

III. Adaptacja dzieci kontynuujących swój pobyt w żłobku, zmieniających salę i niektórych opiekunów :

1. Nawiązywanie kontaktów przez główne opiekunki z przyszłymi podopiecznymi – w miesiącu sierpniu

Dotychczasowi opiekunowie co najmniej dwa razy odwiedzają przyszłą nową salę z grupką dzieci. Dzieci zostają przywitane przez przyszłego kluczowego opiekuna jeśli ulegnie zmianie opiekun czy wychowawca grupy. Następnie „nowe” opiekunki wchodzi pojedynczo do grupy i mają spotkania indywidualne z dziećmi, nakierowane na poznanie się i nawiązanie więzi. Gdy dzieci je już poznają, ufają im i je akceptują, opiekunki z jednym lub dwojgiem dzieci odwiedzają nową salę.

Podczas pobytu na placu zabaw, w ogrodzie żłobkowym opiekunowie wchodzi w kontakty z dziećmi, bawią się z nimi, integrują grupy.

- 2. Propozycja pobytu skróconego** – dla dzieci z trudnościami adaptacyjnymi , na indywidualną prośbę rodziców i/lub zgodnie z Indywidualnym Programem pobytu dzieci o specjalnych potrzebach uwzględniający ich możliwości - miesiąc **wrzesień** .

3. Narzędzia budujące poczucie bezpieczeństwa dziecka w żłobku:

- obiekty zastępcze, ulubione zabawki,
- własna szafka,
- oznaczenia w przestrzeni poprzez zrozumiałe symbole graficzne ,
- stały rytm dnia.

Adaptacja dzieci zmieniających salę, grupę oraz niektórych opiekunów realizowana jest w ww. miesiącach oraz zawsze, gdy we współpracy z rodzicami zostaje podjęta decyzja o zmianie grupy i sali.

Cele główne Ramowego programu adaptacyjnego :

1. Pomoc dzieciom w adaptacji do nowych warunków w Żłobku.
2. Włączenie rodziców do udzielania pomocy dziecku w procesie adaptacji.
3. Stworzenie dzieciom warunków umożliwiających szybką i łatwą adaptację do warunków panujących w Żłobku.
4. Nawiązanie relacji z rodzicami, która ma ułatwić dalszą współpracę.

Cele szczegółowe Ramowego programu adaptacyjnego :

W odniesieniu do dziecka:

- skrócenie czasu adaptacji do warunków panujących w żłobku,
- zmniejszenie napięcia emocjonalnego związanego z przyjściem do żłobka,
- zminimalizowanie lęku przed rozstaniem z rodzicami,
- poznanie opiekunek i innych pracowników żłobka,
- wprowadzenie w przestrzeń organizacyjną poszczególnych sal,
- nawiązanie pierwszych kontaktów z rówieśnikami.

W odniesieniu do rodziców:

- poznanie personelu Żłobka,
- integracja rodziców między sobą,
- zmniejszenie lęku związanego z oddaniem dziecka pod piekę personelu Żłobka,
- zapoznanie rodziców z organizacją życia w grupie żłobkowej,
- obserwacja swojego dziecka na tle rówieśników,
- zaproszenie rodziców do współpracy z personelem Żłobka, budowanie wzajemnej więzi, opartej na zaufaniu.

W odniesieniu do opiekunów:

- o bliższe poznanie podopiecznych,
- o pogłębienie interakcji z rodzicami,
- o poznanie oczekiwań rodziców wobec Żłobka,
- o planowanie pracy w oparciu o informacje od rodziców i wyniki własnych obserwacji, które dotyczą m.in. stanu zdrowia dzieci, ich przyzwyczajzeń, sposobu reagowania w sytuacjach stresowych.

WARUNKI DOBREJ ADAPTACJI :

- o poznanie placówki przez dziecko i jego rodziców,
- o obustronne zaufanie,
- o wcześniejsze dostarczenie dziecku doświadczeń związanych z przebywaniem z innymi – „bez mamy”,
- o umożliwienie kontaktów z innymi dziećmi,
- o stopniowe przyzwyczajanie dziecka do pobytu w placówce,
- o towarzyszenie dziecku,
- o akceptacja i wspieranie dziecka, zrozumienie jego stresu,
- o zapewnienie spokoju i poczucia bezpieczeństwa podczas rozstania,
- o poświęcenie dziecku czasu po powrocie ze żłobka,
- o zachowanie rytmu dnia w żłobku i w domu.

PRZYCZYNY NIEPOWODZEŃ W ADAPTACJI :

- o niepewność decyzji,
- o lęk, niepokój, wyrzuty sumienia,
- o nieznamość, brak zaufania do placówki i personelu,
- o nadopiekuńczość rodziców,
- o rzucenie dziecka „na głęboką wodę” – pełen wymiar godzin,
- o straszenie dziecka personelem, placówką itp.,
- o brak wyrozumiałości dla dziecka,
- o odrzucenie i obrażanie się na dziecko

ZASADY ADAPTACJI DZIECI :

1. Szanuje się wolę rodziców i dzieci.
2. Tworzy się atmosferę spokoju, życzliwości, akceptacji.
3. Stopniowe (w miarę możliwości) wydłużanie pobytu dziecka w żłobku.
4. Pobyt dziecka w żłobku organizuje się w sali przeznaczonej dla danej grupy dzieci, korzysta się jedynie z niezbędnych pomieszczeń, tj. szatnia, łazienka.
5. Zachowuje się stałą kolejność organizacji zajęć adaptacyjnych, która daje dzieciom poczucie stałości, poczucia bezpieczeństwa oraz orientacji w czasie i przestrzeni.
6. Zapewnia się dziecku pomoc w budowaniu własnego „JA”.

Osoby odpowiedzialne za realizację Ramowego Programu Adaptacji :

1. Dyrektor zespołu – ustalenia z rodzicami Indywidualnego Programu Adaptacji podczas podpisywania umowy z rodzicami o świadczenie usług żywienia oraz pobytu dziecka w żłobku, prowadzenie Warsztatów Adaptacyjnych, ustalenia z

- rodzicami dot. w Indywidualnego programu wsparcia dziecka o specjalnych potrzebach
2. Kierownik żłobka - ustalenia z rodzicami Indywidualnego Programu Adaptacji podczas podpisywania umowy z rodzicami o świadczenie usług żywienia oraz pobytu dziecka w żłobku,
  3. Osoby wyznaczone przez dyrektora do prowadzenia Warsztatów Adaptacyjnych,
  4. Wychowawcy grup – , Dzień Adaptacji, zebranie z rodzicami,
  5. Opiekunki – pierwsze tygodnie pobytu dziecka w żłobku.

DYREKTOR
ZESPOŁU ŻŁOBKÓW
MIEJSKICH W RYBNIKU

mgr Sylwia Płukis

6. Procedura wdrażania nowych pracowników- załącznik nr 12 ;
7. Plan nadzoru pedagogicznego – załącznik nr 13 – w tym Arkusz samooceny pracownika, Arkusz obserwacji zajęć;
8. System organizacji i realizacji szkoleń – załącznik nr 14 - w tym Roczny Plan Doskonalenia Zawodowego pracowników i Indywidualna Karta Szkoleń;
9. System wewnętrznej komunikacji – załącznik nr 15 ;
10. Indywidualny program wsparcia dziecka o specjalnych potrzebach– załącznik nr 16.

III. STANDARDY W OBSZARZE WSPÓŁPRACY PERSONELU Z RODZICAMI :

1. Prawa i obowiązki rodziców oraz instytucji – wg Regulaminu Organizacyjnego rozdział IV § 18 i Regulaminu Porządkowego § 7, § 12 , § 13;
2. Personel zbiera informacje dotyczące istotnych potrzeb, preferencji , nawyków i umiejętności dzieci w formie ankiet dla rodziców – załącznik nr 17 (Ankieta Informacyjna o dziecku) i załącznik nr 18 (Karta informacyjna postępowania z dzieckiem przewlekle chorym);
3. System bieżącej współpracy z rodzicami - wg §14 Regulaminu Porządkowego, § 18 Regulaminu Organizacyjnego oraz załącznik nr 19;
4. Zasady poruszania się rodziców w pomieszczeniach i na zewnątrz – wg § 7 ust. 4 , § 9 ust. 12 Regulaminu Porządkowego oraz procedura I dot. bezpiecznego pobytu dziecka w Żłobku pkt. 6 i pkt.8;
5. Ankieta badania satysfakcji rodziców – załącznik nr 20;
6. System zgłaszania i rozpatrywania uwag, wniosków i skarg - wg § 20 ust. 2-6 Regulaminu Organizacyjnego oraz § 3 Regulaminu Porządkowego;

DYREKTOR
ZESPOŁU ŻŁOBKÓW
MIEJSKICH W RYBNIKU

mgr Sylwia Płukis

wprowadzenia zatwierdzonego planu OWE dla Zespołu Żłobków Miejskich Rybniku z dnia 30 grudnia 2025 r. załącznik nr 7;

Zatwierdzony Plan OWE staje się podstawowym dokumentem określającym sposób realizacji opieki nad dziećmi w danej instytucji opieki.

Plan OWE jest zgodny z przepisami prawa, w tym ze standardami opieki. Po zatwierdzeniu dokumentu niezwłocznie przekazywany jest do wiadomości personelowi instytucji opieki. Placówka umożliwia rodzicom wgląd do Planu OWE oraz zapoznanie z jego treścią.

Plan OWE po konsultacjach z pracownikami merytorycznymi i rodzicami, aktualizowany jest raz w roku, w miesiącu sierpniu.

II. STANDARDY W OBSZARZE ORGANIZACJI PRACY PERSONELU :

1. Procedura prowadzenia rejestru gości – załącznik nr 8;

2. Procedura przyjmowania i odbierania dziecka z instytucji opieki wg § 9 Regulaminu Porządkowego oraz :

- procedura nr VII – dot. przypadku gdy opiekunka , pielęgniarka podejrzewa, że dziecko ze Żłobka chce odebrać rodzic/opiekun prawny będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
- procedura nr VIII – dot. przypadku gdy dziecko nie zostanie odebrane ze Żłobka
- procedura nr IX – dotyczy przypadku odbierania dziecka ze Żłobka przez rodziców rozwiedzionych , żyjących w separacji lub wolnym związku; załącznik nr 9;

3. Procedury postępowania w przypadku choroby dzieci

wg § 4, § 5, § 6 Regulaminu Porządkowego oraz :

- procedura nr II – dot. doraźnej pomocy medycznej,
- procedura nr III dot. postępowania w przypadku nieszczęśliwego wypadku dziecka w żłobku,
- procedura nr IV – dot. postępowania w przypadku wystąpienia u dzieci chorób,
- procedura nr V – dot. postępowania w przypadku konieczności udzielenia pierwszej pomocy dzieciom w żłobku,
- procedura nr VI – dot. postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy i świerzbu u dzieci w żłobku,
- procedura XII – dot. podawania leków dzieciom przewlekle chorym.

4. Ramowy Program Adaptacji – załącznik nr 10 ;

5. Zasady organizacji pracy personelu - załącznik nr 11 - w tym Arkusz obserwacji cech rozwojowych dziecka (5-12 m-cy, 12-18 m-cy, 19-24 m-ce, 25-36 m-cy) ;